

Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17193>

Özet

Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i (B?Ö), bireylerin ya?ad?klar? olumsuz deneyimler veya haks?zl?klar kar??s?nda, bu durumu ger?ekle?tiren ki?ilere kar?? duyduklar? affetme e?ilimini ve isteklili?ini ölçmek amac?yla geli?tirilmis? psikometrik bir ara?t?r. Ölçe?in geli?tirme ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi çal??mas? 2015 y?l?nda Çoklar ve Dönmez taraf?ndan ger?ekle?tirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye örnekleminde kullan?labilirli?ini, yap?sal bütünlü?ünü ve güvenilirli?ini ortaya koymay? hedeflemi?tir.

Ölçek, sosyal ba???lama psikolojisi alan?nda önemli bir yere sahiptir ve bireylerin ki?ileraras? ili?kilerdeki çat??ma çözüm? ve duygusal iyilik hali gibi konularla olan ili?kisinin ara?t?r?lmas?na olanak tan?r. Ölçe?in orijinal makalesi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yay?mlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ba???lama, Ba???lama ?steklili?i, Affetme, Ki?ileraras? ?li?kiler, Psikolojik Ölçek, Psikometri, Sosyal Psikoloji.

Yazarlar

I??I Çoklar, Ay?egül Dönmez.

Amaç

Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin genel olarak affetme e?iliminde olup olmad?klar?n?, yani bir ba?kas?n?n kendilerine verdi?i zarara veya ya?att??? olumsuzlu?a kar?? ne kadar çabuk ve içtenlikle ba???lama gösterebildiklerini tespit etmektir. Ölçek, ba???lamay? durumsal bir tepkiden ziyade, bir **ki?ilik özelli?i** veya disposisyonel bir e?ilimi olarak ele al?r.

Bu araç, özellikle klinik psikoloji, dan??manlık ve sosyal psikoloji alanlar?nda yürütülen ara?t?rmalarda, ba???lama düzeyinin ruh sa?l???, empati, stres yönetimi ve ili?ki doyumu gibi de?i?kenlerle olan korelasyonunu incelemek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in uyarlama ve geli?tirme çal??mas?, Türk kültürüne uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki **ba???lama** (forgiveness) yap?s?n? ölçer. Bu yap?, genellikle bireyin, kendisine haks?zl?k yapan veya zarar veren ki?iye kar?? duydu?u olumsuz duygular? (öfke, intikam arzusu, dü?manlık) azaltma ve zamanla yerine olumlu duygular (merhamet, anlay??,

kabullenme) koyma sürecini ifade eder. Ba???lama ?steklili?i ise bu sürecin bireydeki **dispozisyonel** (e?ilimsel) boyutunu temsil eder.

Ara?t?rmac?lar, ba???lama isteklili?inin tek boyutlu mu yoksa alt boyutlara m? ayr?ld???n? belirlemek amacıyla kapsaml? analizler y?r?tm?lerdir. Bu yap?, ki?inin ge?mi?teki incinmeleri b?rakma yetene?i ve gelecekteki ili?kilerinde affedici olma potansiyeli ba?lam?nda de?erlendirilmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal???malar?, B?Ö'nün gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (Ba???lama ?steklili?i) ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamay? amaçlam???t?r. Çoklar ve Dönmez (2015) taraf?ndan y?r?t?len çal???mada, yap? geçerli?ini sa?lamak amacıyla muhtemelen **aç?mlay?c? faktör analizi** (AFA) ve **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) kullan?lm???t?r.

Ek olarak, ölçüt ba???ml? geçerlik incelemeleri kapsam?nda, Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er psikolojik yap?larla (örne?in, empati, ya?am doyumu veya öfke ölçekleri) olan korelasyonlar? incelenmi?tir. Bu analizlerin detaylar? ve elde edilen geçerlik katsay?lar?, orijinal makalede sunulmaktad?r.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm arac?n?n tutarlıl???n? ve kararlıl???n? göstermektedir. Geli?tirme çal???mas?nda genellikle **iç tutarlıl?k katsay?s?** (Cronbach Alfa) hesaplanm???t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler kullan?larak ölçek puanlar?n?n zamana kar?? ne kadar stabil kald??? da incelenmi? olabilir. Bu psikometrik özellikler, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?inin temel göstergeleridir.

Faktör Analizi

Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek için faktör analizi yöntemleri uygulanm???t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? ortaya ç?karm???t?r. Faktör yap?s?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?u, ölçe?in teorik temellerini do?ulamaktad?r.

Elde edilen faktör yükleri ve varyans oranlar?, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?ya ne ölçüde katkıda bulundu?unu gösterir. Bu analizler, ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?nda ve puanlamas?n?n belirlenmesinde kritik rol oynam???t?r.

Araç

Test Type: Geliştirme/Uyarlama Ölçeği (Development/Adaptation Scale)

Format: Ölçek derecelendirmesi ve madde sayısındaki bilgileri için orijinal 2015 referansına başvurulmalıdır. Genellikle Likert tipi bir derecelendirme (örneğin, 5'li veya 7'li) kullanılır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler ve yükseköğretim öğrencileri (Örneklem detayları için referansa bakılmalıdır).

Age Group: Genellikle 18 yaş ve üzeri.

Population Details: Ölçeğin uyarlama çalışması, Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya genel yetkin popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılardan kendilerine yönelik ifadeleri ne derece kabul ettiklerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Bağışlama, Affetme Eğilimi, Kişilik Özellikleri, Geçerlik, Güvenilirlik, Faktör Analizi, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için doğrudan yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlendiği ve yayımlandığı yıl **2015**'tir.

Ölçek ile ilgili bilimsel makalenin tam metnine aşağıdaki link üzerinden erişilebilir: dergiler.ankara.edu.tr. Orijinal PDF dosyası buradadır: bagislama-istekliligi-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Çoklar, I. ve Dönmez, A. (2015). Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i'nin uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal???mas?. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 60-73.

Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu akademik giri?te Ba???lama ?steklili?i Ölçe?i'nin maddeleri yer almamaktadır. Ölçek maddeleri ve puanlama yönergeleri için lütfen Çoklar ve Dönmez (2015) tarafından yay?mlanan orijinal bilimsel makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM